

ความเป็นมาของปัญหา

การดำเนินกิจการใดก็ตามจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกิจการนั้น วัตถุประสงค์จะเป็นเครื่องกำหนด หรือ คาคะเนวามลที่ได้รับจากการดำเนินกิจการจะเป็นไปในรูปใด การจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน จะขาดจุดหมายของการศึกษาเสียมิได้ จุดมุ่งหมายของการศึกษา นอกจากจะช่วยให้ทราบถึงผลที่ได้รับจะเป็นไปในรูปใดแล้ว ความมุ่งหมายยังเป็นเครื่องชี้ทางให้ครูและนักเรียนได้บรรลุจุดหมายปลายทาง และช่วยในการประเมินผลของกิจกรรมได้อีกประการหนึ่ง

การกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน เช่นปรัชญาของการศึกษา พื้นฐานทางวัฒนธรรม ความต้องการของสังคม เป็นต้น ฉะนั้นเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคม วัตถุประสงค์ทางการศึกษาจำต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และสอดคล้องกับภาวะความจำเป็น และความต้องการของประชาชนในสังคมนั้น ความจริงข้อนี้ยังได้ปรากฏ อยู่ในข้อความของความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2503 ว่า " ในการจัด การศึกษา นั้น ให้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล โดยให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนปกครองประเทศ " ¹

ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาจะละเลยความคิดเห็น ของสมาชิกในสังคมเสียมิได้ เกี่ยวกับความคิดเห็น กล่าวได้ว่า ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป ยิ่งการจัดการศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายหลายประเภท ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครองผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนบุคคลในวงการอื่น ความคิดเห็นที่จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันย่อมเป็นไปได้ยาก ปัญหาในเรื่องนี้มีได้พึงปรากฏแต่ในปัจจุบันเท่านั้น จะเห็นได้จากคำกล่าวของ อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีกที่ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการศึกษาไว้เมื่อสองพันห้าร้อยปีมาแล้วว่า

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารการศึกษามัธยมศึกษา 6 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503

... เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ไม่มีวิถีทางใดที่มนุษย์เราจะตกลงกันได้ในเรื่องเนื้อหาที่จะนำมาสอน ไม่วาจะเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม หรือ เพื่อการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ และก็ไม่ใช่ที่ประจักษ์ชัดว่า การศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับคุณธรรมมากกว่า หรือ เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญามากกว่า ในทางปฏิบัติจึงยังคงสับสนอยู่ ไม่มีใครบอกได้ว่าเราควรจะมีหลักการใดเป็นแนวทางที่ถูกต้อง การศึกษาเพื่อชีวิต หรือ เพื่อคุณธรรม หรือ เพื่อการแสวงหาความรู้ในชั้นสูงต่อไป อย่างไรก็ตาม หลักการทั้งสามก็ยังคงได้รับการยึดถืออยู่ในทางปฏิบัติก็เช่นเดียวกัน เมื่อเราเริ่มต้นจากความคิดเห็นที่ต่างกันแล้ว แนนอนเหลือเกินที่แนวทาง ในการปฏิบัติย่อมต่างกันด้วย²

จากข้อความที่กล่าวมานั้น เป็นเครื่องยืนยันว่าความขัดแย้งในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการจัดการศึกษามีมาทุกยุคทุกสมัย สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ความคิดเห็นไม่เป็นไปในทางเดียวกันได้ก็สืบเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งมีได้หยุดนิ่งอยู่กับที่

สังคมไทยในปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปโรงเรียนกันมากขึ้นจนรัฐบาลเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้เอกชนช่วยแบ่งแรง ในการจัดตั้งสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับมัธยมศึกษา นักเรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ โรงเรียนรัฐบาลรับไว้ได้เพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ประชาชนสนใจ ในการศึกษาเพียงใด

เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ปกครองแต่ละคนย่อมตั้งความมุ่งหมายในการส่งบุตรหลานมาโรงเรียนไว้ต่างกัน สิ่งที่ควรศึกษาอย่างยิ่งก็คือ ประชาชนต้องการให้โรงเรียนให้การศึกษาแก่เยาวชน ในด้านใดบ้าง และเห็นว่าอะไร เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า การกำหนดความมุ่งหมายทางการศึกษาต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของบุคคลในสังคมประกอบด้วย จากแนวความคิดนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจว่า บุคคลที่อยู่ใกล้ชิด หรือ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นอย่างไร บุคคลดังกล่าวได้แก่ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการฝึกหัดครูในระดับมัธยม

โครงการวิจัยนี้ จึงมุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษากับครู ในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาเป็นสำคัญ

2

John S. Brubacher, Modern Philosophies of Education (New York : McGraw-Hill Book Co., 1962), p.1 .

ความมุ่งหมายของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มีดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษาของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา และ ครูในสถาบันฝึกหัดครู ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาในปัจจุบัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา และ ครูในสถาบันฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา และ ครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา ประชากรที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยได้แก่ ครูมัธยมศึกษาที่สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ ครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในสถาบันฝึกหัดครูที่ผลิตครูระดับเทียบเท่าอนุปริญญาขึ้นไป ส่วนความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษาที่สังกัดหน่วยงานอื่นย่อมไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาของ ครูมัธยม และครูในสถาบันฝึกหัดครู ไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของปัญหา

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะทำให้ทราบความมุ่งหมายของการศึกษา และการมัธยมศึกษาของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนทราบแนวความคิดของครูมัธยมศึกษา และ

ครูในสถานฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา จากแนวความคิดนี้จะทำให้ทราบว่าครูในสถานศึกษาทั้งสองฝ่าย ได้ให้ความสำคัญต่อ ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาในด้านใดบ้าง ได้มุ่งให้นักเรียนได้รับความรู้ในด้านใด ทั้งนี้เพราะคนเรามักจะปฏิบัติภารกิจ ๆ ตามแนวความคิดที่ตนยึดถือว่าดีงามเหมาะสม หากจะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไปเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลประเภทอื่น ที่มีต่อความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา ก็จะสามารถประมวลเป็นแนวความคิดของประชาชนชาวไทยได้ว่ามีความต้องการให้กุลบุตรกุลธิดา ได้รับความศึกษาอะไรบ้างจากการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลของการวิเคราะห์จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาของชาติสืบไปในอนาคต

คำจำกัดความ

คำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้อาจมีความหมายต่างไปจากที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป จึงขอให้ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้คือ

การมัธยมศึกษา

หมายถึงการศึกษาระดับที่สูงกว่าประถมศึกษา และ ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา อันได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1 - 3) และ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4 - 5)

โรงเรียนมัธยมศึกษา

หมายถึงโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้น ม.ศ.1 - ม.ศ.5

ครูมัธยม

หมายถึงครูที่ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติการประจำในโรงเรียนแห่งนั้น รวมถึงครูที่ช่วยปฏิบัติราชการด้วย

สถานฝึกหัดครู

หมายถึงสถานศึกษาฝึกหัดครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผลิตครู

ระดับปริญญาตรี และระดับเทียบเท่าอนุปริญญา

ภาคทางภูมิศาสตร์

หมายถึงการแบ่งอาณาเขตพื้นที่ของประเทศไทยออกเป็นภาค ๆ ตามสภาพทาง ภูมิศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดภาคทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและตะวันออก และ ภาคใต้

Q - Sort

เป็นวิธีการในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลวิธีหนึ่ง ซึ่ง วิลเลียม สตีเฟนสัน (William Stephenson) เป็นผู้คิดขึ้นใช้และเป็นที่ยอมรับเรื่อยมา วิธีการนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง บุคคลลึกลับ การกระทำ การแสดงความคิดเห็น³

ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูล

ความเป็นมาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ความสำคัญของปัญหา และ คำจำกัดความ ได้รายงานไว้ในบทที่ 1 บทที่ 2 เป็นการกล่าวถึง ข้อเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ซึ่งจะรายงานเรื่องความมุ่งหมายของการศึกษา ความมุ่งหมายของการศึกษาในบางประเทศและของประเทศไทย บทที่ 3 เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ประชากรในโครงการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 5 เป็นการสรุปการวิจัย ตลอดจน ข้อเสนอแนะ ส่วนรายละเอียดของแบบสอบถามจะเสนอไว้ในภาคผนวก

³

Lee J. Cronbach, Essential of Psychological Testing (New York : Harper and Row, 1966), p.514 .